

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 003144 17 Uvp
Banjaluka, 24.04.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Z.T. iz S., (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj ... od 09.08.2016. godine, tuženog Fonda, u predmetu pojedinačne uplate doprinosa, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 003144 16 U od 04.11.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.04.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 003144 16 U od 04.11.2016. godine preinačava, tako da se tužba odbija.

Objasnenje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen uvodno označeni akt tuženog, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Fonda, filijala I. broj ... od 05.07.2016. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je kao neosnovan zahtjev Centra javne bezbjednosti I. za pojedinačnu uplatu doprinosa za tužiteljicu.

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta sud je obrazložio razlozima da je isti nezakonit, odnosno donesen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 156. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), koja propisuje da izuzetno od stava 1. ovog člana, poslodavac koji nije uplatio doprinos u skladu sa stavom 1. ovog člana, može uplatiti doprinos za radnika za određeni period unazad, ako radnik sa tom uplatom navršava staž osiguranja za ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava na penziju. Ovo stoga što iz podataka spisa proizilazi da je tužiteljica rođena 15.10.1957. godine, te da na dan podnošenja zahtjeva poslodavca ima navršenih 58 godina, 8 mjeseci i 15 dana života, te navršenog penzijskog staža 33 godine, 5 mjeseci i 1 dan, pa bi sa uplatom doprinosa za period 04.04.1992. godine do 30.06.1996. godine kada je radila u MUP RS, što je bio zahtjev poslodavca, nesporno ispunila uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju propisane odredbom člana 42. stav 2. Zakona o PIO. Sud je dodao da je suprotnim zaključivanjem tuženog tužiteljici uskraćeno „stečeno imovinsko pravo“ čime je povrijeđena odredba člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija).

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da za sporni period od 04.04.1992. godine do 30.06.1996. godine tužiteljica ima poseban staž u dvostrukom trajanju utvrđen pravosnažnim rješenjem Fonda broj ... od

10.04.2000. godine, što nižestepeni sud zanemaruje, zanemarujući time i odredbu člana 39. Zakona o PIO kojom je propisano da se lice kome je utvrđen ovaj poseban staž rješenjem Fonda ne može istog odreći, kao i odredbu člana 38. Zakona o PIO kojom je propisano da se period koji je utvrđen u poseban staž u dvostrukom trajanju ne može računati u staž osiguranja bez obzira na to da li je isti unesen u matičnu evidenciju Fonda. Dakle, ne postoji zakonski osnov da se tužiteljici period u kojem ima utvrđen poseban staž u dvostrukom trajanju računa kao staž osiguranja, što predstavlja odlučnu činjenicu prilikom ocjene ispunjenosti uslova za primjenu člana 156. Zakona o PIO. U tom pravcu dodaje da nižestepeni sud ne navodi ni jedan zakonski osnov za svoju odluku, već se stavlja u ulogu zakonodavca propisujući presudom obavezu Fonda da postupa mimo zakonskih propisa, pozivajući se samo na Konvenciju, iako odredbe iste ni na koji način nisu povrijeđene. Naime, Konvencija daje osnovne principe i smjernice koje zakonodavac mora inkorporirati u Ustav i kojima se mora rukovoditi prilikom donošenja zakona, a Konvencija ne utvrđuje postupak ni uslove za ostvarivanje prava, nego se to čini zakonima kojima se mora obezbjediti jednakost svih građana koja je ovakvim pravnim shvatanjem suda narušena i čime je povrijeđeno načelo zakonitosti. Zbog navedenog predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu odbije.

Tužiteljica u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita iz razloga koje je valjano obrazložio nižestepeni sud, zbog čega predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno odredbi člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je nižestepeni sud poništio osporeni akt tuženog od 09.08.2016. godine, uz stav da je isti nezakonit jer je donesen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 156. stav 2. Zakona o PIO. Navedenu odredbu sud je citirao ističući da ona propisuje mogućnost da izuzetno od stava 1. ovog člana, poslodavac koji nije uplatio doprinos u skladu sa stavom 1. ovog člana, može uplatiti doprinos za radnika za određeni period unazad, ako radnik sa tom uplatom navršava staž osiguranja za ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava na penziju, a njeno tumačenje u osnovi nije sporno među strankama.

Sporno je, a što je od suštinskog značaja za predmetni upravni spor, da li bi tužiteljica sa uplatom doprinosa za period od 04.04.1992. godine do 30.06.1996. godine kada je radila u MUP RS ispunila uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju propisane odredbom člana 42. stav 2. Zakona o PIO. Navedena odredba propisuje da osiguranik žena koja nema navršenih 65 godina života ima pravo na starosnu penziju kada navršši 58 godina života i 35 godina staža osiguranja, a ovu odredbu sud pogrešno tumači zaključujući da bi sa uplatom doprinosa za pomenuti period tužiteljica nesporno imala 35 godina „staža osiguranja“, što nije osnovano zaključivanje. Izvođeci ovakav zaključak sud je izgubio iz vida okolnost da je tužiteljici po njenom zahtjevu period od 04.04.1992. godine do 30.06.1996. godine utvrđen kao poseban staž u dvostrukom trajanju rješenjem prvostepenog organa broj ... od 10.04.2000. godine, na što su se izričito pozvali organi uprave, da se ona shodno odredbi člana 39. Zakona o PIO tog staža ne može odreći i najvažnije da se taj poseban staž u dvostrukom trajanju ne računa u staž osiguranja bez obzira na to da li je unesen u matičnu

evidenciju Fonda, jer tako propisuje odredba člana 38. Zakona o PIO, na čemu osnovano insistira tuženi.

Kako se dakle, navedeni period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine koji je tužiteljici rješenjem Fonda utvrđen kao poseban staž u dvostrukom trajanju, shodno odredbi člana 38. Zakona o PIO, ne može računati u staž osiguranja bez obzira na to da li je unesen u matičnu evidenciju Fonda, pravilan je zaključak tuženog da nema osnova da se poslodavcu tužiteljice dozvoli pojedinačna uplata doprinosa za ovaj period, jer ona ni sa tom uplatom ne bi imala 35 godina staža osiguranja, koliko joj je neophodno za ostvarivanje prava na starosnu penziju u smislu odredbe člana 42. stav 2. Zakona o PIO.

Iz navedenog je jasno da je sud dajući tumačenje kao u pobijanoj presudi poistovjetio pojam staža osiguranja i penzijskog staža što su različiti pojmovi, kao što je zauzeo pogrešan stav da je tuženi osporenim aktom povrijedio pravo tužiteljice na imovinu garantovano odredbom člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju koja svakom licu garantuje pravo na nesmetano uživanje imovine, a ne pravo na sticanje imovine, odnosno imovinskih prava suprotno odredbama važećeg zakona, na čemu takođe pravilno insistira tuženi u zahtjevu.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi njene nezakovitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 40. stav 1. i 2. istog zakona, zahtjev tuženog uvažava i pobijana presuda preinačava tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otppravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić